

Variabelen teksten

	1	2	3	4
Inhoud	De boodschap is moeilijk te begrijpen voor de lezer: ze is naast de kwestie, te oppervlakkig, te vaag of er ontbreekt belangrijke informatie. Het schrijfdoel wordt niet bereikt.	De boodschap is met enige welwillendheid te begrijpen voor de lezer. Misschien is ze hier en daar wat te beknopt, of bevat ze overbodige informatie die wat afleidt van de essentie. Het schrijfdoel wordt min of meer bereikt.	De boodschap is vlot te begrijpen voor de lezer: alle belangrijke informatie komt voldoende uitgebreid aan bod. Het schrijfdoel (amuseren, informeren, overtuigen ...) wordt bereikt. (Bv. het verhaal is goed te volgen, een mening wordt onderbouwd met argumenten.)	De boodschap is vlot te begrijpen en aangenaam om te lezen, de leerling houdt echt rekening met zijn lezer(s), hij voegt iets interessants, grappigs, persoonlijks ... toe. Het schrijfdoel wordt zeker bereikt.
Tekststructuur en tekstkenmerken	De tekst is weinig samenhangend en daardoor moeilijk te begrijpen: de leerling springt van de hak op de tak, de tekst bevat amper verbindingswoorden en/of het is vaak onduidelijk waarnaar verwijswaarden verwijzen. De tekst voldoet niet aan de vormelijke kenmerken van het beoogde teksttype. (Bv. geen aanspreking en slotgroet bij een brief, geen te onderscheiden stappen bij een stappenplan)	De tekst is logisch opgebouwd. Toch bevat hij eerder weinig verbindingswoorden (signaal- en structuurwoorden), waardoor de lezer zelf extra inspanningen moet doen om de tekst te begrijpen. Hier en daar is nog onduidelijk waarnaar verwijswaarden verwijzen. De tekst voldoet min of meer aan de vormelijke kenmerken van het teksttype. (Bv. een aanspreking en/of slotgroet bij een brief, een titel boven een artikel of verhaal, 'Er was eens' als start van een sprookje, ...)	De tekst is logisch opgebouwd (bv. met een inleiding, midden en slot) en goed te begrijpen. Alinea's zijn min of meer samenhangend. De tekst bevat voldoende verbindingswoorden en het is (over het algemeen) duidelijk waarnaar verwijswaarden verwijzen. De tekst voldoet aan de vormelijke kenmerken van het teksttype.	De tekst is logisch opgebouwd (bv. met een duidelijke inleiding, midden en slot) en leest erg vlot. De tekst is verdeeld in betekenisvolle alinea's. Verbindingswoorden en verwijswaarden worden goed en gevarieerd gebruikt. De tekst voldoet aan de vormelijke kenmerken van het teksttype.
Zinsbouw	De tekst bevat veel niet-afgebakende of 'kromme' zinnen: zinnen met een verkeerde woordvolgorde, zinnen met een verkeerd voegwoord, en/of onvolledige zinnen (bv. zonder onderwerp of pv, of andere woorden ontbreken) Er is amper variatie in zinsbouw (altijd: onderwerp + pv) en dat stoort.	De tekst bestaat vooral uit goed afgebakende zinnen met een juiste woordvolgorde. Er is nog weinig variatie in zinsbouw.	De tekst bestaat bijna volledig uit goed gebouwde zinnen. Er is voldoende variatie in zinsbouw en er is al wat afwisseling tussen korte en lange zinnen.	De tekst bestaat uit goed gebouwde zinnen. Er is variatie in zinsbouw. Bovendien is er een goede afwisseling tussen korte en lange zinnen.

	1	2	3	4
Woordgebruik	De leerling gebruikt een beperkte basiswoordenschat, met heel wat vage termen en passe-partoutwoorden. De tekst bevat storende herhalingen of woorden die in de verkeerde betekenis worden gebruikt. De leerling maakt veel fouten tegen lidwoorden, voornaamwoorden of voorzetsels. De leerling gebruikt veel informele taal (spreektaal, chattaal, afkortingen, ...) waar het niet gepast is.	De leerling gebruikt een basiswoordenschat, met enkele vage woorden of passe-partoutwoorden. OF: De leerling gebruikt een redelijk gevarieerde en uitgebreide woordenschat, maar maakt enkele opvallende fouten tegen lidwoorden, voornaamwoorden of voorzetsels. De leerling probeert het gepaste taalregister te gebruiken. Wat informele of te formele taal (onnodig moeilijke woorden) hier en daar trekt even de aandacht.	De leerling gebruikt een overwegend gevarieerde, uitgebreide woordenschat. Hier en daar maakt hij een foutje, bv. een moeilijk woord in de foute betekenis, een verkeerd voorzetsel. De leerling hanteert overwegend het gepaste taalregister.	De leerling gebruikt een gevarieerde, rijke woordenschat (met bv. ook passende bijvoeglijke naamwoorden en bijwoorden) en maakt daarbij amper fouten op woordniveau. De leerling hanteert het gepaste taalregister en de juiste toon (aangepast aan lezer en doel).
Leestekens	Heel wat zinnen in de tekst zijn aan het einde niet afgebakend of afgebakend met een verkeerd leesteken (bv. ‘.’ i.p.v. ‘?’).	De meeste zinnen in de tekst zijn goed afgebakend, met het juiste leesteken aan het einde. Tegen de interpunctie binnen de zin (‘:’ en ‘;’) worden nog heel wat fouten gemaakt, waardoor de lezer extra moeite moet doen.	Zo goed als alle zinnen in de tekst zijn goed afgebakend. Hier en daar wordt er nog een fout gemaakt tegen interpunctie binnen de zin (‘:’ en ‘;’).	De interpunctie aan het einde van zinnen en binnen zinnen is juist. Als er nog foutjes opduiken, hebben die te maken met moeilijkere leestekens (bv. aanhalingstekens) of leestekens in complexe samengestelde zinnen.
Spelling	De tekst bevat meerdere spelfouten tegen de basisregels (zoals verlengen, verenkelen en verdubbelen, frequente onthoudwoorden met ei/ij, au/ou, hoofdletter aan het begin van de zin of bij eigennamen, ...). De spelfouten bemoeilijken de leesbaarheid van de tekst.	De tekst bevat nog enkele spelfouten tegen de basisregels.	De tekst bevat hier en daar een spelfout tegen de spellingafspraken die de leerling zou moeten kennen, bij moeilijkere woorden of een werkwoord.	De tekst bevat amper of geen spelfouten tegen spellingafspraken die de leerling zou moeten kennen. Als er toch een spelfoutje in staat, is dat duidelijk een kleine slordigheid.